

Bilaga 2

Redovisning av skatteavvikelser

Bilaga 2

Redovisning av skatteavvikelser

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
1.1	Icke saldpåverkande avvikelser.....	6
1.2	Skatteavvikelsebilagans disposition	6
2	Beskrivning av jämförelsenorm	7
2.1	Norm för inkomstbeskattningen.....	7
2.2	Norm för indirekt beskattning av förvärvsinkomster	8
2.3	Norm för mervärdesskatten	8
2.4	Norm för punktskatter.....	8
3	Beräkningsmetoder	9
3.1	Saldopåverkande skatteavvikelser: netto - brutto	9
3.2	Icke saldpåverkande skatteavvikelser.....	9
4	Skatteavvikelser 2004	9
4.1	Nyheter 2004.....	9
4.2	Saldopåverkande skatteavvikelser i sammandrag	10
4.2.1	Inkomstbeskattning.....	10
4.2.2	Indirekt beskattning av förvärvsinkomster	10
4.2.3	Mervärdesskatt	10
4.2.4	Punktskatter	10
4.3	Icke saldpåverkande skatteavvikelser i sammandrag	10
5.	Redovisning av skatteavvikelser	11
6	Beskrivning av enskilda skatteavvikelser.....	19
6.1	Saldopåverkande skatteavvikelser	19
A.	Inkomst av tjänst	19
B.	Kostnader i tjänst och allmänna avdrag.....	21
C.	Intäkter i näringsverksamhet.....	22
D.	Kostnader i näringsverksamhet.....	22
E.	Intäkter i kapital.....	24
F.	Kostnader i kapital	25
G.	Skattereduktioner, kreditering på skattekonto m.m.	26
H.	Skattskyldighet.....	28
I.	Socialavgifter	28
J.	Särskild löneskatt	28

K.	Mervärdesskatt.....	28
L.	Punktskatter.....	29
M.	Skattesanktioner	32
6.2	Icke saldpåverkande skatteavvikelser.....	32
N.	Skattefria transfereringar.....	32
	Appendix.....	34

Tabellförteckning

Tabell 1.	Avvikelser i procent av totala skatteintäkter inom olika skatteområden.....	6
Tabell 2.	Skatteavvikelser fördelade på skatte- utgifts- och politikområden	13

1 Inledning

Samhällets stöd till företag och hushåll redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på statsbudgetens inkomstsida i form av skatteavvikelse. Innebörden av en skatteavvikelse är att skatteuttaget för en viss kategori avviker från en angiven norm. Ett exempel på en sådan avvikelse är att mervärdesskattesatsen på livsmedel är nedsatt från 25 procent, som utgör normen för mervärdesskatt, till 12 procent.

Det primära syftet med den redovisning av skatteavvikelse som lämnas i denna bilaga är att synliggöra de indirekta stöd som avvikelse utgör på statsbudgetens inkomstsida. En sådan redovisning är en förutsättning för en mer rättvisande jämförelse av stöd som lämnas över statsbudgeten inom olika områden på såväl utgifts- som inkomstsida.

Om ett stöd på statsbudgetens inkomstsida, dvs. en skatteavvikelse, slopas, leder det till en budgetförstärkning för offentlig sektor på samma sätt som om en utgift på statsbudgetens utgiftssida slopas. Till skillnad från stöd som lämnas på statsbudgetens utgiftssida har dock skatteavvikelse hittills saknat uttrycklig koppling till politikområden. Det innebär att avvikelse inte har inkluderats i de resultatredovisningar som regelbundet lämnas avseende olika politikområden. För att skapa förutsättningar för en mer systematisk resultatuppföljning och utvärdering av de stöd som lämnas över statsbudgeten, såväl på utgifts- som inkomstsida, måste redovisningen av skatteavvikelse utvecklas. I detta arbete ingår bl.a. att de mål och politikområden, som varje avvikelse är kopplad till, tydliggörs.

Många av skatteavvikelse har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika politikområden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Då dessa avvikelse påverkar statsbudgetens saldo benämns de saldpåverkande avvikelse och kan jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. De bör därför i princip behandlas i likhet med dessa.

Det finns även avvikelse som har uppstått till följd av regler som i huvudsak har sin grund i vissa grundläggande mål för skattesystemet. Sådana mål kan vara att ge intäkter,

allmänna fördelningsmål, administrativa mål såsom enkelhet, legitimitet/rimlighet och att undvika oacceptabla konsekvenser för den enskilde. Sådana skatteavvikelse är i första hand skattepolitiskt motiverade.

Även om de skattepolitiskt motiverade avvikelse medför ett stöd för de grupper eller verksamheter som berörs så saknar de direkt koppling till olika politikområden. Ur ett budgetperspektiv kan de därför inte jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. En fördjupad redovisning och uppföljning av skatteavvikelse, i syfte att bl.a. ytterligare förbättra underlaget för prioriteringar mellan olika områden i budgetarbetet, bör i första hand ta sikte på de avvikelse som är att jämföras med stöd på budgetens utgiftssida.

Som ett första steg på vägen mot en fördjupad skatteavvikelseberättelse har de saldpåverkande skatteavvikelse i årets redovisning delats in i två kategorier: avvikelse som utgör medel inom specifika politikområden (PO), respektive skattepolitiskt motiverade (SP) avvikelse. De avvikelse som har ansetts ha en politikområdesanknytning har sedan fördelats på de olika politikområdena.

I tabell 1 redovisas det samlade intäktsbortfall som de beräknade skatteavvikelse medför relaterat till de intäkter de olika skatteslagen inbringa till den offentliga sektorn. Redovisningen görs dels för samtliga avvikelse, inklusive såväl de politikområdesanknutna som de skattepolitiskt motiverade, dels enbart för avvikelse som utgör medel inom specifika PO. Beräkningarna bygger på prognoser för 2004.

De andelar som anges i tabell 1 bör tolkas med viss försiktighet då redovisningen av skatteavvikelse av olika skäl inte är fullständig. Ett skäl är att det i många fall saknas underlag för att beräkna skatteavvikelse. Ett annat är att någon fullständig genomgång av skattelagstiftningen avseende skattesanktioner inte har gjorts. Tabellen ger dock en översiktlig bild av avvikelsebetydelse inom olika skatteområden.

En detaljerad redovisning av alla avvikelse ges i avsnitt 5, tabell 2.

Tabell 1. Avvikelser i procent av totala skatteintäkter inom olika skatteområden

År 2004

	Skatteavvikelser inom specifika politikområden, %	Samtliga skatteavvikelser, %
Direkt skatt på arbete	3	3
Indirekt skatt på arbete	3	3
Skatt på kapital	56	82
Skatt på bolagsvinster	1	27
Mervärdesskatt	18	21
Punktskatter	70	71
Skattereduktioner m.m.*	1	1
Skattesanktioner*	-1	-1
Totalt	14	19

* Anges som andel av totala skatteintäkter

Skatteavvikelserna inom specifika politikområden uppgår till 14 procent av totala skatteintäkter. Sett till de olika skatteslagen så återfinns den största andelen politikområdesanknutna skatteavvikelser inom området punktskatter. Om samtliga avvikelser inom punktskatteområdet inkluderas är andelen 71 procent, medan de avvikelser, som utgör medel inom specifika PO inkluderas, uppgår till 70 procent. Det är således endast ett fåtal avvikelser inom punktskatteområdet som är skattepolitiskt motiverade. Nära hälften av avvikelserna ligger inom PO38, Energipolitik. Detta PO syftar bl.a. till att skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat.

Även skatteavvikelserna inom området skatt på kapital är betydande. Sett till samtliga avvikelser uppgår siffran till 82 procent. Ett flertal av avvikelserna inom kapitalskatteområdet är dock skattepolitiskt motiverade. Den största av dessa gäller beskattningen av kapitalvinst på aktier. Avvikelsen uppstår i och med att värdestegringen inte beskattas när den uppkommer, dvs. löpande, utan vid realisationstillfället. En annan stor skattepolitiskt motiverad avvikelse är beskattningen av kapitalvinst på eget hem och bostadsrätt. Även här gäller att beskattning av värdeökningen sker först vid realiseringen. Dessutom ges uppskov under vissa förutsättningar även då vinsten har realiserats.

Om de skattepolitiskt motiverade avvikelserna exkluderas sjunker andelen inom om-

rådet skatt på kapital till 56 procent. Av de avvikelser, som utgör medel inom specifika PO, är nedsatt avkastningsskatt på pensionsmedel den största. Avvikelsen uppstår i och med att skattesatsen är nedsatt från 30 procent, normen för skatt på kapitalinkomster, till 15 procent. Avvikelsen ligger inom PO20, Ekonomisk äldrepolitik, som syftar till att stärka tiden efter pensionering för främst personer med låg eller ingen inkomst.

1.1 Icke saldpåverkande avvikelser

De skatteavvikelser som hittills har nämnts är saldpåverkande, vilket innebär att de påverkar statsbudgetens saldo. Utöver dessa finns det även skatteavvikelser som är icke saldpåverkande. De uppkommer på grund av att det på budgetens utgiftssida finns såväl skattepliktiga som icke skattepliktiga transfereringar.

De utgifter som redovisas på statsbudgetens utgiftssida för skattepliktiga och icke skattepliktiga transfereringar är inte direkt jämförbara. För att kunna jämföra dem krävs en kompletterande redovisning där utgifterna för de icke skattepliktiga transfereringarna först höjs, för att sedan beskattas så att hushållens disponibla inkomster hålls oförändrade. En sådan skattebeläggning innebär visserligen ökade offentliga utgifter, men samtidigt ökar skatteintäkterna. Budgetsaldo påverkas således inte. Skattefriheten för dessa transfereringar gör att de kallas för icke saldpåverkande skatteavvikelser.

De icke saldpåverkande avvikelserna har inte fördelats på utgiftsområden eller politikområden då de inte påverkar statsbudgetens saldo.

1.2 Skatteavvikelsebilagans disposition

För att kunna identifiera en skatteavvikelse måste det existerande skattesystemet sättas i relation till en jämförelsenorm. Avsnitt 2 innehåller därför en relativt utförlig beskrivning av de normer som har valts för de olika inkomstslagen. Avsnitt 3 beskriver de beräkningsmetoder som används. I avsnitt 4 redo-

görs dels för vilka skatteavvikelser som har tillkommit/försvunnit sedan föregående års redovisning, dels kommenteras de största skatteavvikelserna inom de olika skatteområdena. Avsnitt 5 innehåller den tabell som redovisar samtliga, identifierade, skatteavvikelser för inkomståren 2003–2005 fördelade på skatteområden. Tabellen inleds med saldpåverkande avvikelser och avslutas med icke saldpåverkande skatteavvikelser. De saldpåverkande avvikelserna har fördelats på utgiftsområden (UO) och politikområden (PO), vilket framgår av kolumnerna två och tre i tabellen. I avsnitt 6 ges beskrivningar av de enskilda skatteavvikelserna. Slutligen ges, i ett appendix till denna bilaga, en förteckning över samtliga utgifts- och politikområden (UO respektive PO) för år 2004.

2 Beskrivning av jämförelsenorm

Den jämförelsenorm som har använts vid beräkningen av skatteavvikelserna i denna bilaga utgår i huvudsak från principen om likformig beskattning, vilket också var en av grundpelarna i 1990 års skattereform. Beräkningarna av skatteavvikelserna avser den budgetförstärkning som ett slopade av avvikelser skulle medföra. I praktiken gäller dock att ett slopande av avvikelserna kan föranleda en sänkning av normalskattesatsen, dvs. normen. Allmänt gäller att ett givet skatteuttag kan uppnås genom en lägre skattesats om den bas skatten tas ut på breddas. En sådan breddning av basen kan ske genom att minska antalet skatteavvikelser.

I betänkandet *Förmåner och sanktioner* (SOU 1995:36) och i 1997 års ekonomiska vårproposition finns en uttömmande beskrivning av jämförelsenormer och beräkningsmetoder vid skatteavvikelseberäkningarna. I detta avsnitt beskrivs de jämförelsenormer som finns inom varje skatteslag.

Avvikelser från likformighet kan uppfattas som en skatteförmån om t.ex. en viss grupp av skattskyldiga omfattas av en skattelättnad i förhållande till den likformiga normen och som en skattesanktion om det rör sig om ett ”överuttag” av skatt. För skattesanktionerna har någon fullständig genomgång av lagstift-

ningen ännu inte gjorts. Enbart enstaka sanktioner finns därför redovisade i denna bilaga.

I detta sammanhang innebär principen om likformig beskattning att beskattningen inom varje skatteslag ska vara enhetlig och utan undantag. Därför preciseras jämförelsenormen separat inom vart och ett av de olika skatteslagen inkomstskatt, indirekt beskattning av förvärvsinkomst, mervärdesskatt och punktskatt.

Det pågår ständigt en översyn av de normer som redovisningen bygger på. Exempelvis genomfördes till 2003 års bilaga en översyn inom punktskatteområdet. Arbetet syftade till att tydliggöra principerna för vilka skatter som ingår i redovisningen och även till att förtydliga och i viss mån revidera normerna.

2.1 Norm för inkomstbeskattningen

För inkomstbeskattning finns en gemensam norm för vad som är en inkomst. Den innebär att den samlade inkomst som ska beskattas enhetligt motsvaras av summan av konsumtionsutgifterna och nettoförmögenhetens förändring under beskattningsperioden. Beskattningsperiodens längd ska vara ett kalenderår eller ett 12 månader långt räkenskapsår.

Det finns dock ingen gemensam norm för vilken skattenivå som ska gälla för de olika inkomstslagen inkomst av tjänst, inkomst av kapital och inkomst av näringsverksamhet. Det förhållandet att skattenivån för de olika inkomstslagen skiljer sig åt påverkar således inte skatteavvikelseberäkningarna. Vidare gäller att olika grad av progressivitet i skatteskalen är förenlig med normen under förutsättning att individer med identiska inkomster betalar lika mycket i skatt. Likaså är skattereduktioner förenliga med normen under förutsättning att de är generella och inte gynnar vissa grupper av skattskyldiga eller inkomster av vissa typer av aktiviteter.

Därutöver har bl.a. följande preciseringar gjorts av normen för inkomstbeskattningen:

- Sparande ska ske med beskattade inkomster.
- Värdestegring ska beskattas när den uppkommer och inte vid realisationstillfället.
- Värdet av hushållsarbete och fritid ska inte ingå i skattebasen.
- Offentliga transfereringar ska utgöra skattepliktig inkomst.
- Den implicita avkastning i form av boendetjänster som egnahemsägaren eller bostadsrättsinnehavaren erhåller ska utgöra skattepliktig inkomst.
- Avskrivningar i näringsverksamhet ska hanteras efter ekonomisk livslängd.

2.2 Norm för indirekt beskattning av förvärvsinkomster

Enligt normen för indirekt beskattning av förvärvsinkomster ska socialavgifter och allmän löneavgift eller särskild löneskatt utgå på all ersättning för utfört arbete. Normen är i detta fall en enhetlig skattesats för respektive skatt eller avgift. Sådana ersättningar som är förmånsgrundande för olika socialförsäkringar ska ingå i underlaget för socialavgifter och allmän löneavgift. Övriga ersättningar för utfört arbete ska ingå i underlaget för särskild löneskatt. Nivån på den särskilda löneskatten avses återspegla vad som i ekonomisk mening kan anses vara skatteinnehållet i socialavgifterna, den allmänna löneavgiften och den allmänna pensionsavgiften.

2.3 Norm för mervärdesskatten

Normen för mervärdesskatt är att i princip all yrkesmässig omsättning av varor och tjänster ska beskattas med normalskattesatsen 25 procent. Undantaget från skatteplikt vad gäller uthyrning av fast egendom redovisas dock inte som en skatteavvikelse. Skälet är att skatteplikt för sådana tjänster skulle innebära en icke neutral beskattning av boende i hyresrätt och egnahem. Vidare anses det förhållandet att omsättning av finansiella tjänster och försäkringstjänster inte omfattas av mer-

värdesskatteplikt utgöra en del av normen i skatteavvikelse redovisningarna.

Destinationsprincipen ska tillämpas vid internationella transaktioner. Offentlig myndighetsutövning ska inte vara skattepliktig. Varor och tjänster som subventioneras med offentliga medel ska inte heller vara skattepliktiga, om en mervärdesskattebeläggning av den subventionerade varan eller tjänsten skulle leda till en försvagning av de offentliga finanserna.

2.4 Norm för punktskatter

Redovisningen av skatteavvikelser inom punktskatteområdet omfattar endast energi- och koldioxidskatterna inklusive den särskilda skatten på kärnkraftsel. Eftersom energiskatten tar sikte på energianvändningen är normen på detta område att all energiförbrukning ska belastas med samma skatt per kWh. En differentiering av skatteuttaget mellan å ena sidan el och värmeenergi, och å den andra, drivmedelsenergi, är förenlig med normen. Skälet är att energiskatten på drivmedel inte bara fyller övergripande fiskala syften utan också fångar upp vissa samhällsekonomiska kostnader av vägtrafiken såsom slitage på väg, bullerstörning och olyckor.

För förbrukning av el och värme motsvaras normen av normalskattesatsen på el. Då förbrukning av värme beskattas indirekt genom skatt på de bränslen som används i värmeproduktionen beräknas avvikelserna i denna sektor som skillnaden mellan normalskattesatsen på el och skattesatsen för respektive bränsle uttryckt i kronor per kWh oförädlad energi. Omvandlingsförlusterna beaktas inte eftersom den genomsnittliga verkningsgraden i bränslebaserad elproduktion inte skiljer sig nämnvärt från den genomsnittliga verkningsgraden i värmeproduktionen i Sverige.

För bränsle som används som drivmedel utgörs normen av skattesatsen för bensin i miljöklass 1.

Normen för koldioxidskatten utgår från att skatten är avsedd att utgöra ett pris på utsläpp av koldioxid. Enligt normen ska skatten därför vara proportionell mot koldioxidutsläppen från respektive bränsle. Implicit speglar skattenivån en monetär värdering av den skada som en enhet utsläppt koldioxid

medför. Denna skada är densamma oavsett var utsläppen kommer ifrån. Därför sätts normen för koldioxidskatten lika med normalskattesatsen oberoende av om bränslet används för uppvärmning eller som drivmedel.

Energi- och koldioxidskatterna är endast avsedda att träffa bränsle som används som drivmedel eller för uppvärmning. Skattefriheten för bränsle som används som råvara betraktas därför inte som en skatteavvikelse.

3 Beräkningsmetoder

Beräkningen av skatteavvikelsena baseras på en periodiserad redovisning, vilket innebär att skatteeffekterna avser det år den underliggande ekonomiska aktiviteten sker. Uppbördsförskjutningar beaktas således inte. Allmänt gäller också att skatteavvikelseredovisningen inte beaktar de dynamiska effekter som ett slopande av avvikelsena skulle medföra.

3.1 Saldopåverkande skatteavvikelser: netto - brutto

De saldpåverkande skatteavvikelsena redovisas både netto- och bruttoberäknade. En nettoberäknad skatteavvikelse visar storleken på den skattefria transferering som fullt ut kompenserar de skattskyldiga om skatteavvikelsen tas bort. Den nettoberäknade skatteavvikelsen beräknas som det potentiella skattebortfall som – i det fall det rör sig om en skatteförmån – uppstår på grund av undantaget. Beräkningsmetoden är statisk, dvs. ingen hänsyn tas till de effekter på de olika skattebasernas storlek som uppstår genom gällande skattereglers inverkan på individernas och företagens beteenden. Detta innebär att den beräknade skatteavvikelsen i de flesta fall överskattar den potentiella förändring i skatteintäkterna som skulle uppkomma i det fall skatteavvikelsen slopas.

En bruttoberäknad skatteavvikelse visar storleken på motsvarande skattepliktiga transferering. Vid beräkningen av den senare avvikelsen justeras den nettoberäknade av-

vikelsen upp med hänsyn till den marginalskatt som gäller för det aktuella skattesubjektet. Vid en nettoberäknad avvikelse på exempelvis 100 och en marginalskatt på 25 procent blir således den bruttoberäknade avvikelsen 133 ($=100/(1 - 0,25)$).

3.2 Icke saldpåverkande skatteavvikelser

Icke saldpåverkande skatteavvikelser utgörs huvudsakligen av olika offentliga transfereringar som helt eller delvis är skattebefriade. Om dessa skatteavvikelser slopades skulle visserligen skatteintäkterna öka men samtidigt skulle de offentliga utgifterna öka vid oförändrade politiska mål. För dessa skatteavvikelser beräknas endast en bruttoavvikelse. Den visar hur mycket utgifterna på den ifrågavarande transfereringen skulle behöva öka för att lämna hushållens disponibla inkomster opåverkade vid en skattebeläggning av transfereringen.

4 Skatteavvikelser 2004

I detta avsnitt anges dels vilka skatteavvikelser som har tillkommit, dels kommenteras de största avvikelsena inom respektive skatteområde. I kommentarerna refereras genomgående till uppgifter om de bruttoberäknade avvikelsena 2004.

4.1 Nyheter 2004

Fr.o.m. årets redovisning av skatteavvikelser beaktas såväl beslutade som föreslagna regeländringar. Till de skatteavvikelser som har tillkommit genom regeländringar hör anställningsstöd till långtidssjukskrivna, begränsningsregeln för förmögenhetsskatt, skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus, framskjuten beskattning vid andelsbyte, ROT-avdrag, skattestimulans för källsortering, skattestimulans för miljöinvesteringar i offentliga lokaler och nedsatt

elskatt vid avtal om energieffektivisering inom industrin.

Därutöver lämnas i denna proposition förslag som innebär utvidgning av befintliga skatteavvikelser. Det ena gäller anställningsstödet vid anställning av långtidsarbetslösa, där taket för ersättningen höjs fr.o.m. 2004. Det andra gäller det generella sysselsättningsstödet till kommuner och landsting.

Under 2003 tillkom ett flertal skatteavvikelser som inte redovisades i föregående års bilaga då de ännu inte var beslutade. Till dessa hör offentligt skyddat arbete (OSA), och investeringsstimulans till hyres- och studentbostäder.

Det finns även ett antal skatteavvikelser som inte tidigare har redovisats som avvikelser, hit hör förmån av privat sjukvård, förmån av privat tandvård, avdrag för inställesesor, skattereduktion för fackföreningsavgiften, schablonmässigt underlag för avkastningsskatt och begränsningslagen.

4.2 Saldopåverkande skatteavvikelser i sammandrag

De saldpåverkande skatteavvikelser som redovisas här förväntas uppgå till drygt 247 miljarder kronor inkomståret 2004. Denna uppgift om den samlade omfattningen bör dock, av skäl som anförts i inledningen, tolkas med viss försiktighet.

4.2.1 Inkomstbeskattning

Den största avvikelsen i tjänsteinkomstbeskattningen är förmån av personaldator som för inkomståret 2004 beräknas uppgå till omkring 4 miljarder kronor. Avvikelsen beror på att arbetstagarens betalning av hyra till arbetsgivaren sker genom ett bruttolöneavdrag. På denna del av arbetsersättningen utgår det varken inkomstskatt eller särskild löneskatt.

I beskattningen av näringsverksamhet orsakas den största skatteförmånen av reglerna om avsättning till periodiseringsfonder. Denna skatteförmån beräknas uppgå till omkring 7 miljarder kronor inkomståret 2004.

Den största skatteavvikelsen i kapitalinkomstbeskattningen förväntas inkomståret

2004 vara nedsatt avkastningsskatt på pensionsmedel. Denna skatteförmån orsakas av att avkastningsskatten på pensionsmedel uppgår till 15 procent av en schablonmässigt beräknad avkastning i stället för till 30 procent. För inkomståret 2004 beräknas förmånen uppgå till omkring 14 miljarder kronor.

4.2.2 Indirekt beskattning av förvärvsinkomster

De saldpåverkande skatteförmåner som här rör förvärvsinkomster från socialavgifterna beräknas uppgå till 9,67 miljarder kronor för inkomståret 2004.

4.2.3 Mervärdesskatt

Den största skatteförmånen inom mervärdesskatteområdet uppstår genom den reducerade skattesatsen för livsmedel. Inkomståret 2004 beräknas denna avvikelse uppgå till omkring 24 miljarder kronor.

4.2.4 Punktskatter

Inom punktskatteområdet ger skattebefrielse för elförbrukning inom industrin upphov till bruttoberäknade förmåner på omkring 16 miljarder kronor inkomståret 2004. Energiskattebefrielsen för biobränslen, torv m.m. ger en beräknad skatteförmån på omkring 15 miljarder kronor.

4.3 Icke saldpåverkande skatteavvikelser i sammandrag

De icke saldpåverkande avvikelser som redovisas här beräknas för inkomståret 2004 uppgå till omkring 32 miljarder kronor brutto. De icke saldpåverkande avvikelserna har minskat avsevärt fr.o.m. 2003. Minskningen beror på att det särskilda grundavdraget för pensionärer har upphört fr.o.m. inkomståret 2003.

5. Redovisning av skatteavvikelser

I tabell 2 i denna bilaga redovisas skatteavvikelserna uppdelade på skatteområden för inkomstår 2003–2005. De icke saldpåverkande skatteavvikelserna är samlade i slutet av tabellen. I redovisningen av skatteavvikelser beaktas såväl beslutade som föreslagna regelförändringar. Ett ”u” i tabellen visar att avvikelserna har upphört eller kommer att upphöra ett visst år. Ett blankt fält, ” ”, visar att avvikelserna inte existerade under ett eller flera år under den period för vilken avvikelserna redovisas. Ett streck, ”-”, visar att avvikelserna inte har kunnat beräknas. En nolla i tabellen (0,00) visar att avvikelserna har beräknats men att den är mindre än 5 miljoner kronor.

I Avsnitt 6, som följer efter tabellen, ges en kortfattad beskrivning av de enskilda skatteavvikelserna. Avvikelsens nummer i denna beskrivning svarar mot numret i den första kolumnen i tabell 2.

Tabell 2. Skatteavvikelser fördelade på skatte- utgifts- och politikområden

Mdkr	brutto			netto		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
SALDOPÅVERKANDE SKATTEAVVIKELSER						
A. Inkomst i tjänst						
A1 U05 P05	Kostnadsersättning till viss personal på SIPRI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A2 U024 P038	Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner	0,16	0,19	0,21	0,10	0,11
A3 U024 P038	Sjöinkomstavdrag	-	-	-	-	-
A4 U013 P022	Förmån av fri resa vid anställningsintervju	-	-	-	-	-
A5 U013 P022	Förmån av fri utbildning vid personalavveckling m.m.	-	-	-	-	-
A6 U022 P037	Förmån av personaldator	4,00	4,05	4,08	2,35	2,37
A7 U020 P034	Förmån av miljövänliga tjänstebilar	0,07	0,07	0,07	0,04	0,04
A8 - SP	Stipendier	-	-	-	-	-
A9 - SP	Personalrabatter m.m.	-	-	-	-	-
A10 - SP	EU-parlamentarikers rese- och kostnadsersättning	-	-	-	-	-
A11 - SP	Hittelön	-	-	-	-	-
A12 - SP	Ersättning för blod m.m.	0,06	0,06	0,06	0,04	0,04
A13 - SP	Inkomster från försäljning av vilt växande bär	-	-	-	-	-
A14 - SP	Kostnadsersättning i form av utlandstillägg	-	-	-	-	-
A15 - SP	Kostnadsersättning till statligt anställda vid utlandsstationering	-	-	-	-	-
A16 - SP	Tjänsteinkomster förvärvade vid vistelse utomlands	-	-	-	-	-
A17 - SP	Tjänsteinkomster förvärvade på vissa utländska fartyg	-	-	-	-	-
A18 U011 P020	Arbetsgivares kostnader för arbetstagares pension	-	-	-	-	-
A19 - SP	Ersättning till offer för nationalsocialistisk förföljelse	-	-	-	-	-
A20 U024 P038	Löneunderlaget i fåmansaktiebolag	0,71	0,67	0,67	0,43	0,41
A21 U014 P023	Personalvård	-	-	-	-	-
A22 - SP	Personaloptioner	-	-	-	-	-
A23 U09 P014	Förmån av privat sjukvård	-	-	-	-	-
A24 U09 P014	Förmån av privat tandvård	0,00	u	0,00	u	
B. Kostnader i tjänst och allmänna avdrag						
B1 U013 P022	Avdrag för dubbel bosättning	1,26	1,29	1,31	0,74	0,75
B2 U013 P022	Avdrag för resor till och från arbetet	8,16	8,39	8,68	4,80	4,91
B3 U013 P022	Avdrag för hemresor	-	-	-	-	-
B4 U011 P020	Avdrag för pensionspremier	-	-	-	-	-
B5 U024 P038	Underskott i aktiv näringsverksamhet	0,02	0,04	0,04	0,02	0,03
B6 - SP	Underskott i litterär verksamhet m.m.	-	-	-	-	-
B7 U013 P022	Avdrag för inställelseresor	-	-	-	-	-
C. Intäkter i näringsverksamhet						
C1 U023 P043	Uttag av bränsle	0,14	0,14	0,13	0,08	0,08
C2 U023 P041	Avverkningsrätt till skog	-	-	-	-	-

Mdkr	brutto			netto		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
D. Kostnader i näringsverksamhet						
D1 U023P041	Skogsavdrag	-	-	-	-	-
D2 U013P022	Avdrag för kostnader för resor till och från arbetet	-	-	-	-	-
D3 U023P043	Yrkesfiskaravdrag	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02
D4 U019P033	Bidrag till regionala utvecklingsbolag	-	-	-	-	-
D5 U024P038	Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal	-	-	-	-	-
D6 U024P038	Koncernbidragsdispens	-	-	-	-	-
D7 U024P038	Rabatter och liknande från ekonomiska föreningar	-	-	-	-	-
D8 U011P020	Avsättning till personalstiftelse (pension)	-	-	-	-	-
D9 U023P041	Anläggning av ny skog m.m.	0,29	0,36	0,36	0,18	0,22
D10- SP	Substansminskning	-	-	-	-	-
D11- SP	Nedskrivning av lager och pågående arbeten	1,44	1,49	1,56	1,00	1,04
D12- SP	Skadeförsäkringsföretag	0,59	0,99	0,84	0,43	0,73
D13- SP	Skogs- och skogsskadekonto	0,01	0,03	0,02	0,01	0,02
D14- SP	Överavskrivningar avseende inventarier	3,30	3,53	3,92	2,36	2,55
D15- SP	Periodiseringsfonder	6,12	6,68	7,31	4,31	4,74
D16- SP	Räntefördelning vid generationsskiften	-	-	-	-	-
E. Intäkter i kapital						
E1 U018P031	Avkastning eget hem	-2,23	13,25	7,47	-1,56	9,27
E2 U024P038	Utdelning på aktier i onoterade bolag	4,04	4,06	4,12	2,83	2,84
E3 U024P038	Utdelning av aktier	-	-	-	-	-
E4 U018P031	Nedsatt kapitalvinstskatt vid försäljning av eget hem och bostadsrätt	4,64	4,31	4,27	3,25	3,02
E5 - SP	Kapitalvinst på eget hem och bostadsrätt	7,86	8,00	8,65	5,51	5,60
E6 U011P020	Nedsatt avkastningsskatt på pensionsmedel	14,99	14,37	15,47	10,49	10,06
E7 U018P031	Begränsningsregel småhus	0,51	0,51	0,51	0,36	0,36
E8 - SP	Kapitalvinst på aktier	15,09	8,26	9,01	10,56	5,79
E9 - SP	Nedsatt avkastningsskatt på K-försäkringar	0,35	0,34	0,36	0,25	0,24
E10- SP	Schablonmässigt underlag för avkastningsskatt	33,58	0,00	0,00	23,50	0,00
E11 U018P031	Begränsningsregel förmögenhetsskatt	0,09	0,09	0,09	0,06	0,06
E12- SP	Begränsningslagen	0,57	0,57	0,57	0,40	0,40
E13- SP	Framskjuten beskattning vid andelsbyte	-	-	-	-	-
F. Kostnader i kapital						
F1 - SP	Konsumtionskrediter	-	-	-	-	-
F2 - SP	Kapitalförluster på marknadsnoterade aktier m.m.	-	-	-	-	-
F3 - SP	Marknadsnoterade fordringar	-	-	-	-	-
G. Skattereduktioner, kreditering på skattekonto m.m.						
G1 U022P037	Skattereduktion för anslutning till bredband	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
G2 U013P022	Skattereduktion för avgiften till arbetslöshetskassa	0,60	0,58	0,58	0,35	0,34
G3 U014P023	Skattereduktion för fackföreningsavgiften	3,36	3,38	3,38	1,98	1,98
G4 U021P035	Skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus	0,07	0,07	0,07	0,05	0,05
G5 U013P022	Anställningsstöd vid anställning av långtidsarbetslösa	1,92	3,05	3,06	1,40	2,25
G6 U013P022	Anställningsstöd till långtidssjukskrivna		0,10	u	0,08	u
G7 U013P022	Offentligt skyddat arbete (OSA)	0,41	1,06	1,07	0,30	0,79
G8 U022P036	Sjöfartsstöd	1,78	1,76	1,77	1,30	1,30

Mdkr	brutto			netto			
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	
G9 U025P048	Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting	5,06	4,16	1,50	5,06	4,16	1,50
G10 U018P031	Investeringsstimulans till hyres- och studentbostäder	0,02	0,87	1,29	0,01	0,65	0,95
G11 U013P022	ROT-avdrag		2,08	1,49		1,40	1,00
G12 U018P034	Skattestimulans för källsortering			0,37			0,27
G13 U021P035	Skattestimulans för miljöinvesteringar i offentliga lokaler			1,33			1,33
H. Skattskyldighet							
H1 - SP	Akademier m.m.	-	-	-	-	-	-
H2 - SP	Företagarföreningar m.m.	-	-	-	-	-	-
H3 - SP	Erkända arbetslöshetskassor m.m.	-	-	-	-	-	-
H4 - SP	Ideella föreningar	-	-	-	-	-	-
H5 - SP	Kyrkor	-	-	-	-	-	-
H6 - SP	Ägare av vissa fastigheter	-	-	-	-	-	-
I. Socialavgifter							
I1 U024P038	Nedsättning med viss inriktning på mindre företag	8,87	9,09	9,43	6,49	6,72	6,94
I2 U019P033	Regional nedsättning	0,57	0,58	0,60	0,42	0,43	0,44
J. Särskild löneskatt							
J1 U017P028	Utländska artister	0,05	0,05	0,05	0,07	0,07	0,07
J2 U024P038	Ersättning skiljemannauppdrag	-	-	-	-	-	-
J3 U017P030	Ersättning till idrottsutövare	-	-	-	-	-	-
K. Mervärdesskatt							
<i>Undantag från skatteplikt (avdragsrätt föreligger ej)</i>							
K1 U018P031	Försäljning av tomtmark och byggnader	1,08	1,10	1,14	0,79	0,81	0,84
K2 U017P028	Försäljning av konstverk (<300 000 kr/år)	-	-	-	-	-	-
K3 - SP	Lotterier	4,87	5,01	5,30	3,56	3,70	3,90
<i>Skattesats 0, 6 eller 12 procent (avdragsrätt föreligger)</i>							
K4 U09 P013	Läkemedel	1,76	1,82	1,91	1,28	1,34	1,40
K5 - SP	Internationell personbefordran	0,86	0,87	0,90	0,63	0,64	0,66
K6 U022P036	Personbefordran	4,74	4,79	5,17	3,46	3,53	3,80
K7 U017P028	Allmänna nyhetstidningar	1,59	1,64	1,72	1,16	1,21	1,27
K8 U017P028	Böcker, tidskrifter m.m.	2,49	2,58	2,71	1,82	1,91	1,99
K9 U017P028	Biografföreställningar	0,34	0,35	0,37	0,25	0,26	0,27
K10 U017P028	Vissa entréavgiftsbelagda kulturevenemang	1,66	1,71	1,81	1,21	1,26	1,33
K11 U017P030	Kommersiell idrott	2,40	2,71	2,92	1,75	2,00	2,15
K12 U017P028	Upphovsrätter	0,12	0,12	0,12	0,09	0,09	0,09
K13 U017P028	Entré djurparker	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03
K14 U012P021	Livsmedel	23,28	23,64	24,45	16,99	17,44	17,98
K15 U024P038	Rumsuthyrning	1,21	1,24	1,31	0,88	0,91	0,96
K16 U017P030	Transport i skidliftar	0,16	0,16	0,17	0,12	0,12	0,12

Mdkr		brutto			netto			
		2003	2004	2005	2003	2004	2005	
<i>Undantag från skattskyldighet</i>								
K17	U017P030	Omsättning i ideella föreningar	0,08	0,08	0,09	0,06	0,06	0,06
<i>Redovisningsperiod</i>								
K18	- SP	Tidpunkt för inbetalning i byggnads- och annan entreprenadverksamhet	0,37	0,42	0,49	0,27	0,31	0,36
<i>Avdrag för ingående skatt</i>								
K19	- SP	Ingående skatt på jordbruksarrende	-	-	-	-	-	-
L. Punktskatter								
<i>Energiskatt</i>								
L1	U022P036	Energiskatt på dieselbränsle i motordrivna fordon	8,60	8,64	9,09	6,29	6,38	6,69
L2	U022P036	Energiskattebefrielse för elförbrukning vid bandrift	1,30	1,20	1,24	0,95	0,88	0,92
L3	U022P036	Energiskattebefrielse för bränslebrukning vid bandrift	0,10	0,09	0,09	0,07	0,07	0,07
L4	- SP	Energiskattebefrielse på bränsle för inrikes sjöfart	0,83	0,79	0,82	0,61	0,58	0,61
L5	- SP	Energiskattebefrielse på bränsle för inrikes luftfart	-	-	-	-	-	-
L6	U019P033	Elförbrukning i vissa kommuner	0,78	0,78	0,80	0,57	0,58	0,59
L7	U021P035	Skatt på el för gas-, värme-, vatten- och elförsörjning	0,21	0,22	0,22	0,16	0,16	0,17
L8	U021P035	Differentierat skatteuttag på fossila bränslen för uppvärmning	7,74	9,35	9,39	5,66	6,91	6,91
L9	U021P035	Energiskattebefrielse för biobränslen, torv m.m.	15,18	15,07	15,76	11,10	11,13	11,59
L10	U021P035	Avdrag för energiskatt på bränsle i kraftvärmeverk	0,13	0,26	0,26	0,10	0,19	0,19
L11	U021P035	Avdrag för energiskatt på egenproducerad el i kraftvärmeverk	0,69	u		0,50	u	
L12	U021P035	Återbetalning av energiskatt för fjärrvärmelieferanser till industrin	0,36	0,35	0,35	0,26	0,26	0,26
L13	U024P038	Bränsleförbrukning inom industrin	1,71	1,71	1,76	1,25	1,27	1,30
L14	U023P043	Bränsleförbrukning inom växthus- och jordbruksnäringen	0,13	0,13	0,14	0,10	0,10	0,10
L15	U024P038	Elförbrukning inom industrin	14,81	15,67	15,86	10,83	11,57	11,67
L16	U023P043	Elförbrukning inom växthus- och jordbruksnäringen	0,42	0,43	0,44	0,30	0,32	0,32
L17	U021P035	Miljöbonus för el producerad i vindkraftverk	0,15	0,11	0,09	0,11	0,08	0,07
L18	U021P035	Nedsatt elskatt vid avtal om energieffektivisering inom industrin		0,09	0,18		0,07	0,13
<i>Koldioxidskatt</i>								
L19	U024P038	Generell nedsättning av koldioxidskatt för industrin	5,14	6,41	6,60	3,76	4,73	4,86
L20	U024P038	Särskild nedsättning av koldioxidskatt för industrin	0,25	0,25	0,25	0,19	0,19	0,19
L21	U023P043	Generell nedsättning av koldioxidskatt för växthus- och jordbruksnäringen	0,30	0,38	0,38	0,22	0,28	0,28
L22	U021P035	Återbetalning av koldioxidskatt för fjärrvärmelieferanser till industrin	0,87	0,87	0,87	0,64	0,64	0,64
L23	U022P036	Koldioxidskattebefrielse för bandrift	0,06	0,08	0,08	0,05	0,06	0,06
L24	U021P035	Koldioxidskattebefrielse för elproduktion	3,75	2,38	2,47	2,73	1,76	1,81
L25	- SP	Koldioxidskattebefrielse för inrikes luftfart	-	-	-	-	-	-
L26	- SP	Koldioxidskattebefrielse för inrikes sjöfart	0,53	0,65	0,68	0,38	0,48	0,50
L27	U021P035	Nedsättning av koldioxidskatt på bränsle i kraftvärmeverk		3,10	3,27		2,29	2,41
L28	U021P035	Koldioxidskattebefrielse för torv	1,58	1,88	1,93	1,15	1,39	1,42

Mdkr	<i>brutto</i>			<i>netto</i>			
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	
M. Skattesanktioner							
<i>Kostnader i kapital</i>							
M1 - SP	Ränteutgifter - 21 procents reduktion	-0,83	-0,87	-0,94	-0,58	-0,61	-0,66
M2 - SP	Begränsning av skattereduktion	-1,10	-1,08	-1,08	-0,77	-0,76	-0,76
M3 U018P031	Ränteutgifter för bostadsrättsföreningar	-0,36	-0,40	-0,67	-0,25	-0,28	-0,47
M4 U018P031	Fastighetsskatt på konventionellt beskattade hyreshus och småhus	-2,52	-2,59	-2,64	-1,85	-1,91	-1,94
M5 U024P038	Fastighetsskatt på lokaler	-4,84	-4,94	-5,05	-3,54	-3,65	-3,72
M6 U024P038	Fastighetsskatt på industri- och elproduktionsenheter	-1,87	-1,88	-1,89	-1,37	-1,39	-1,39
M7 U018P031	Avkastning på bostadsrättsfastighet	-1,40	1,18	0,28	-1,00	0,85	0,20
<i>Punktskatter</i>							
M8 U021P035	Särskild skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	-2,50	-2,48	-2,49	-1,83	-1,83	-1,83

EJ SALDOPÅVERKANDE SKATTEAVVIKELSER*Skattefria transfereringar*

N1	Näringsbidrag och EU-bidrag	-	-	-			
N2	Avgångsvederlag till jordbrukare	-	-	-			
N3	Bidrag från Sveriges författarfond och konstnärsnämnd	0,00	0,00	0,00			
N4	Flyttningsbidrag	-	-	-			
N5	Värnpliktigas förmåner	-	-	-			
N6	Socialbidrag och annan hjälp enligt socialtjänstlagen	2,88	3,07	3,16			
N7	Barnbidrag m.m.	13,24	13,39	13,41			
N8	Handikappersättning m.m.	0,58	0,61	0,63			
N9	Bidrag till adoption	-	-	-			
N10	Engångsbidrag i samband med arbetsplacering av flyktingar	-	-	-			
N11	Bostadstillägg pensionärer (BTP)	4,95	5,01	4,98			
N12	Bostadsbidrag	1,74	1,75	1,71			
N13	Underhållsstöd	2,29	2,30	2,26			
N14	Studiestöd	4,81	4,98	5,07			
N15	Skattefria pensioner	0,38	0,39	0,39			
N16	Äldreförsörjningsstöd	0,26	0,26	0,26			
N17	Övriga skattefria transfereringar	0,11	0,11	0,12			

6 Beskrivning av enskilda skatteavvikelser

6.1 Saldopåverkande skatteavvikelser

A. Inkomst av tjänst

A1. Kostnadsersättning till viss personal på SIPRI

Ersättning avseende ökade levnadskostnader, skolvavgifter för barn, samt fri bostad är ej skattepliktig när ersättningen anvisats av styrelsen för SIPRI till vissa utländska forskare. Skattefriheten har motiverats med svårigheten att rekrytera forskare. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt för den del av ersättningen som överstiger merkostnaden.

A2. Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner

Den 1 januari 2001 trädde nya regler i kraft för utländska nyckelpersoner. Reglerna innebär vissa skattelättnader för utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner som för ett tillfälligt arbete i Sverige vistas här under en begränsad tidsperiod. 25 procent av den lön som nyckelpersonen uppbär och vissa kostnadsersättningar undantas från skatt och socialavgifter under högst tre år.

A3. Sjöinkomstavgift

Sjömän som har haft s.k. sjöinkomst medges sjömansavgift som uppgår till 36 000 kronor om fartyget går i fjärrfart och 35 000 kronor om det går i närfart. Om man inte har arbetat ombord hela året skall avgift medges med $(1/365) \cdot$ sjömansavgiften per dag. Därutöver får den som har haft sjöinkomst skattereduktion med 14 000 kronor om fartyget går i fjärrfart och med 9 000 kronor om det går i närfart. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

A4. Förmån av fri resa vid anställningsintervju

Förmån av fri resa till eller från anställningsintervju eller kostnadsersättning för sådan resa är ej skattepliktig.

A5. Förmån av fri utbildning vid personalavveckling m.m.

Förmån av fri utbildning vid personalavveckling m.m. är ej skattepliktig. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A6. Förmån av personaldator

I de fall arbetstagaren hyr dator av arbetsgivaren enbart för privat bruk och hyran betalas i form av ett bruttolöneavdrag, utgår varken inkomstskatt eller särskild löneskatt. Dessa förmåner kan betraktas som ersättning för utfört arbete. Skatteavvikelsen avser därför inkomstskatt och särskild löneskatt. Fr.o.m. år 2004 är det högsta tillåtna bruttolöneavdraget 10 000 kronor per år.

A7. Förmån av miljövänliga tjänstebilar

Bilar som drivs med elektricitet får en nedsättning av förmånsvärdet till 60 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara bil utan sådan mer miljöanpassad teknik. Alkohol- och gasdrivna bilar, utom de som drivs med gasol, får en nedsättning av förmånsvärdet till 80 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A8. Stipendier

Stipendier som är avsedda för mottagarens utbildning m.m. och inte utgör ersättning för arbete är skattefria. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A9. Personalrabatter m.m.

Personalrabatter beskattas inte. Fria resor för anställda inom flyg eller järnväg schablonbeskattas istället för att beskattas som andra förmåner. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A10. EU-parlamentarikers rese- och kostnadsersättning

EU-parlamentarikernas rese- och kostnadsersättning från EU-parlamentet är ej skattepliktig.

Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A11. Hittelön

Hittelön, samt ersättning till den som i särskilt fall har räddat person eller egendom i fara, eller bidragit till avslöjande eller gripande av person som begått brott, är skattefria. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A12. Ersättning för blod m.m.

Ersättning till den som har lämnat organ, blod eller modersmjölk är skattefri, men är liksom hittelön i princip ersättning för prestation. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A13. Inkomst från försäljning av vilt växande bär

Inkomster från försäljning av vilt växande bär och svamp samt kottar är skattefria upp till en ersättning på 5 000 kronor. Eftersom inkomsten utgör ersättning för arbete avser skatteavvikelsen inkomstskatt och särskild löneskatt.

A14. Kostnadsersättning i form av utlandstillägg

Kostnadsersättning i form av utlandstillägg och därmed likställda förmåner såsom fri bostad och bostadskostnadsersättning, är ej skattepliktiga för personal stationerad utanför Sverige vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt för den del av ersättningen som överstiger merkostnaden.

A15. Kostnadsersättning till statligt anställda vid utlandsstationering

Vissa kostnadsersättningar och förmåner i samband med utlandsstationering till andra statligt anställda än anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet är inte skattepliktiga. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt för den del av ersättningen som överstiger merkostnaden.

A16. Tjänsteinkomster förvärvade vid vistelse utomlands

Den s.k. ettårsregeln medger skattefrihet i Sverige, även om ingen beskattning skett utomlands. Om anställningen har varat minst ett år i samma land och i allmänhet avsett anställning hos annan än svenska staten eller svensk kommun, medges befrielse från skatt även om ingen beskattning skett i verksamhetslandet. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A17. Tjänsteinkomster förvärvade på vissa utländska fartyg

Skattefrihet gäller för anställning ombord på utländskt fartyg om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare som är svensk juridisk person eller fysisk person bosatt i Sverige. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A18. Arbetsgivares kostnader för arbetstagares pension

Arbetsgivarens kostnader ska inte tas upp till beskattning hos arbetstagaren om kostnaderna avser tryggande av pension genom avsättning eller pensionsförsäkring inom vissa ramar. Eftersom avsättningen utgör ersättning för utfört arbete ligger ersättningen till grund för särskild löneskatt. Skatteavvikelsen vad gäller inkomstskatten beror på skillnaden i marginalskatter vid avsättning och utbetalning av pensionen.

A19. Ersättning till offer för nationalsocialistisk förföljelse

Ersättning från utlandet till offer för nationalsocialistisk förföljelse har undantagits från beskattning. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

A20. Löneunderlaget i fåmansaktiebolag

Genom reglerna om löneunderlag ökar den kapitalbeskattade inkomsten för aktiva delägare i fåmansaktiebolag och närstående till dessa.

Däriigenom beskattas viss avkastning på arbetskraft i inkomstslaget kapital. Avkastning på arbete är lön, som bör beskattas i inkomstslaget tjänst. Avvikelsen består i skillnaden mellan tjänste- och kapitalinkomstbeskattningen.

A21. Personalvård

Personalvårdsförmåner är skattefria. Med personalvårdsförmåner avses förmån av mindre värde som inte är en direkt ersättning för utfört arbete utan avser enklare åtgärder, vilka syftar till att skapa trivsel i arbetet eller liknande eller som lämnas på grund av sedvänja inom det yrke eller den verksamhet som det är fråga om. Som personalvårdsförmån räknas inte rabatter, förmåner som inte riktar sig till hela personalen, eller andra förmåner som den anställde får utanför arbetsgivarens arbetsplatser genom kuponger eller något motsvarande betalningssystem. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A22. Personaloptioner

Beskattnings av personaloptionsförmånen sker först när personaloptionen utnyttjas. För de personer som utnyttjar personaloptionen är räntan på denna skattecredit en avvikelse.

A23. Förmån av privat sjukvård

Om arbetsgivaren bekostar offentligt finansierad sjukvård är detta en skattepliktig förmån. Om arbetsgivaren däremot bekostar privat sjukvård för en anställd är detta en skattefri förmån. Arbetsgivaren har å andra sidan ingen avdragsrätt för kostnaden. Det finns inget som hindrar att arbetsgivaren efter överenskommelse gör ett bruttolöneavdrag för den anställde för att kompensera sig för kostnaden. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

A24. Förmån av privat tandvård

Om arbetsgivaren bekostar offentligt finansierad tandvård är detta en skattepliktig förmån. Om arbetsgivaren däremot bekostar privat tandvård för en anställd är detta en skattefri förmån. Arbetsgivaren har å andra sidan ingen avdrags-

rätt för kostnaden. Det finns inget som hindrar att arbetsgivaren efter överenskommelse gör ett bruttolöneavdrag för den anställde för att kompensera sig för kostnaden. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt. Fr.o.m. januari 2004 är all tandvård som arbetsgivaren bekostar för den anställde en skattepliktig förmån.

B. Kostnader i tjänst och allmänna avdrag

B1. Avdrag för dubbel bosättning

Avdrag för dubbel bosättning medges i vissa fall en skattskyldig om dubbel bosättning är skäligen p g a makes eller sambos förvärvsverksamhet, svårighet att anskaffa fast bostad på verksamhetsorten eller annan särskild omständighet. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

B2. Avdrag för resor till och från arbetet

Kostnader som överstiger 7 000 kronor är avdragsgilla vid inkomsttaxeringen. Kostnaden är egentligen en privat levnadsomkostnad, varför avdraget utgör en skatteavvikelse avseende inkomstskatt.

B3. Avdrag för hemresor

Skattskyldig som har sitt arbete på annan ort än sin hemort äger i vissa fall rätt till avdrag för hemresor. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

B4. Avdrag för pensionspremier

Avdrag får göras för erlagda pensionspremier. Avdragen är begränsade beloppsmässigt. Om marginalskatten vid utbetalningen av pensionen är lägre än vid inbetalningen av premien uppstår en avvikelse. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

B5. Underskott i aktiv näringsverksamhet

Underskott av aktiv näringsverksamhet får kvittas mot tjänsteinkomster under de fem första verksamhetsåren. För näringsverksamhet

som uteslutande avser litterär, konstnärlig eller liknande verksamhet får avdrag för underskott göras utan denna tidsbegränsning. Avdragsrätten är belagd med olika restriktioner för att förhindra handel med avdragsrätt och att avdragsrätt för samma näringsverksamhet kan uppkomma för flera femårsperioder. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

B6. Underskott i litterär verksamhet m.m.

Underskott i en förvärvskälla får normalt inte kvittas mot överskott i en annan. Underskott i förvärvskälla som avser aktiv näringsverksamhet avseende litterär, konstnärlig eller liknande verksamhet får dock kvittas mot inkomst av tjänst till den del underskottet avser samma år. Detta är en avvikelse i inkomstskatten. I den mån underskottet sparas för att kvittas mot framtida intäkter av litterär verksamhet är skatteavvikelsen en skattecredit inom näringsverksamhet.

B7. Avdrag för inställelseresor

Om den skattskyldige har haft kostnader för resa inom eller mellan EU:s medlemsländer eller EES-länderna i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag, s.k. inställelseresa, har han rätt till skäligen avdrag för kostnaderna (12 kap. 25§ IL), se prop. 2002/2003:123. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

C. Intäkter i näringsverksamhet

C1. Uttag av bränsle

Enligt huvudregeln är uttag ur näringsverksamhet skattepliktigt. Uttag av bränsle för uppvärmning är dock undantaget från skatteplikt om fastigheten är taxerad som lantbruksenhet. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

C2. Averkningrätt till skog

Enligt god redovisningssed uppkommer intäkten när bindande avtal träffats. Enligt gällande lagstiftning tillämpas dock i detta fall kontant-

principen, vilket innebär att beskattningen skjuts upp, varför en räntefri kredit uppstår i näringsverksamhet. Räntan på krediten borde utgöra underlag för särskild löneskatt.

D. Kostnader i näringsverksamhet

D1. Skogsavdrag

Vid avyttring av skog får fysisk person under innehavstiden avdrag med högst 50 procent av anskaffningsvärdet, medan avdraget för juridiska personer är begränsat till 25 procent. Vid taxeringen för ett visst beskattningsår får avdrag göras med högst halva den avdragsgrundande skogsintäkten. Syftet med avdragsrätten är att undanta rena kapitaluttag från beskattning. Å andra sidan saknas anledning att ge avdrag när värdeökningen på skogstillväxten överstiger gjorda uttag. Skatteavvikelsen uppkommer genom den schablon som är vald för beräkning av avdragets storlek och avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

D2. Avdrag för kostnader för resor till och från arbetet

Se B2, avdrag för resor till och från arbetet.

D3. Yrkesfiskaravdrag

Yrkesfiskare som under längre tidsperioder personligen har bedrivit fiske har rätt till avdrag för den ökning av levnadskostnaderna som han har haft på grund av att han vistats utom sin vanliga hemort. Rätt till avdrag föreligger dock endast om resan varit förenad med övernattnings utom den vanliga hemorten. Avdrag medges med ett schablonbelopp som för närvarande uppgår till 95 kronor per dag (utöver det generella avdraget om 190 kronor per dag för ökade levnadskostnader vid resor i näringsverksamhet). Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

D4. Bidrag till regionala utvecklingsbolag

Avdrag får göras för bidrag som lämnas till regionalt utvecklingsbolag. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

D5. Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal

I vissa fall kan en skattskyldig få avräkning för den skatt som skulle ha utgått i det andra avtalslandet även om sådan skatt inte har erlagts. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

D6. Koncernbidragsdispens.

Regeringen kan i vissa fall medge att avdrag får göras för lämnade bidrag trots att reglerna för koncernbidrag ej är uppfyllda. Detta förutsätter dels att avdraget redovisas öppet, dels att den verksamhet som bedrivs av berörda företag skall vara av samhällsekonomiskt intresse. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

D7. Rabatter och liknande från ekonomiska föreningar

Ekonomiska föreningar får göra avdrag för rabatter, utdelningar m.m. trots att dessa inte är skattepliktiga hos mottagaren. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

D8. Avsättning till personalstiftelse (pension)

Arbetsgivare får göra avdrag för belopp som förts över till personalstiftelse för tryggnad av pensionsutfästelse. Stiftelsen är mer förmånligt beskattad än näringsidkaren. Om marginalskatten vid utbetalningen av pensionen är lägre än vid inbetalningen av premien uppstår en avvikelse. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

D9. Anläggning av ny skog m.m.

Utgifter för anläggning av ny skog och dikning som främjar skogsbruk skall omedelbart kostnadsföras. Utgifter för inköp av och plantering av träd och buskar för frukt- eller bärödling får dras av omedelbart. Skatteavvikelsen utgörs av ränteeffekten på den omedelbara avskrivningen.

D10. Substansminskning.

Huvudregeln vad gäller avdrag för substansminskningar är ingen skatteavvikelse. Enligt en alternativregel får avdraget uppgå till högst 75 procent av taktmarkens allmänna saluvärde då utvinningen påbörjades. Skatteavvikelsen utgörs av ränteeffekten på den snabbare avskrivningen.

D11. Nedskrivning av lager och pågående arbeten

Enligt en alternativregel kan lager (gäller ej fastigheter och värdepapper) tas upp till 97 procent av det sammanlagda anskaffningsvärdet. Olika bestämmelser finns för pågående arbeten som utförs på löpande räkning och arbeten som utförs till fast pris. För arbeten på löpande räkning kan en motsvarande alternativregel som ovan användas. Skatteavvikelsen utgörs av ränteeffekten på den skattelättnad som lagernedskrivningen medför. Eftersom räntan på krediten inte är förmånsgrundande skall den utgöra underlag för särskild löneskatt.

D12. Skadeförsäkringsföretag

I vissa fall har skadeförsäkringsföretag möjlighet att göra extra avsättningar till s.k. säkerhetsreserv. Skatteavvikelsen utgörs av skillnaden på skattekrediten som det extra avdraget medför.

D13. Skogs- och skogsskadekonto

Det finns möjlighet att få göra avdrag för belopp som sätts in på skogskonto eller skogsskadekonto från intäkter som är hänförliga till skogsbruk. Insättningen begränsas i tid till 10 år på skogskonto och 20 år på skogsskadekonto. Skatteavvikelsen avser räntan på skattekrediten. Räntan på krediten borde utgöra underlag för inkomstskatt och särskild löneskatt.

D14. Överavskrivningar avseende inventarier

Den planmässiga avskrivningstiden bestäms av tillgångens ekonomiska livslängd, medan den skattemässiga avskrivningstiden bestäms enligt lag. Detta innebär att planmässiga och skatte-

mässiga avskrivningar endast undantagsvis överensstämmer. Lagstiftningen tillåter att en tillgång normalt skrivs av snabbare än vad som är ekonomiskt motiverat av förslitning. Därmed uppstår överavskrivningar som minskar underlaget för inkomstskatt under den skattemässiga avskrivningstiden vilket medför en skattecredit. Skattecrediten motsvarar inkomstskatten multiplicerad med överavskrivningen. Denna återförs till beskattning genom underavskrivningar under de år då de skattemässiga avskrivningarna är lägre än den verkliga förslitningen (de planmässiga avskrivningarna). Vid beräkning av skatteavvikelsen görs antagandet att överavskrivningar i genomsnitt återförs till beskattning (genom underavskrivningar) efter sex år. Skatteavvikelsen avser räntan på skattecrediten och beräknas som skillnaden mellan nuvärdet på skattecrediten vid överavskrivningstidpunkten och underavskrivningsperioden.

D15. Periodiseringsfonder

Periodiseringsfond är en vinstanknuten reserveringsmöjlighet där näringsidkaren/bolaget kan reservera medel under högst sex år. Sedan beskattningsåret 2001 är maximal avsättning 25 procent för aktiebolag och övriga juridiska personer, och 30 procent för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Reserveringsmöjligheten innebär att underlaget för inkomstskatt minskar, vilket ger upphov till en skattecredit. Avsättningen måste återföras till beskattning senast sex år efter avsättningstidpunkten. Skatteavvikelsen avser räntan på skattecrediten och beräknas som skillnaden mellan nuvärdet på skattecrediten vid tidpunkten för avsättningen och tidpunkten för återföringen.

D16. Räntefördelning vid generationsskiften

Förvärvas en näringsfastighet genom arv, testamente, bodelning med anledning av makes död eller äktenskapsskillnad eller genom gåva kan förvärvaren undvika negativ räntefördelning till den del det negativa fördelningsunderlaget är hänförligt till förvärvet.

E. Intäkter i kapital

E1. Avkastning eget hem

Med eget hem avses småhus som inte upplåts med hyresrätt eller bostadsrätt. Den direkta avkastningen från eget hem beskattas inte som inkomst av kapital. Däremot utgår fastighets-skatt med 1,0 procent av taxeringsvärdet eller, om det är lägre, det underlag som beräknats med hjälp av den s.k. dämpningsregeln. Direktavkastningen förutsätts motsvara fastighetens marknadsvärde multiplicerat med den reala statslåneräntan. Skatteavvikelsen utgörs av skillnaden mellan kapitalinkomstskatten (30 procent) på fastighetens reala direktavkastning och fastighetsskatten.

E2. Utdelning på aktier i onoterade bolag

Lättnadsreglerna för delägare i onoterade bolag medför en skatteförmån. En avkastning om 70 procent av statslåneräntan på ett speciellt definierat underlag undantas från beskattning i inkomstslaget kapital. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

E3. Utdelning av aktier

Beskattning av aktieutdelning i form av aktier skjuts i vissa fall upp tills dess att mottagaren säljer aktierna. Räntan på denna skattecredit är en skatteavvikelse. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

E4. Nedsatt kapitalvinstbeskattning på eget hem och bostadsrätt

Endast två tredjedelar av den kapitalvinst som realiserar vid försäljning tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital. Den tredjedel som inte beskattas ger upphov till en skatteavvikelse som avser skatt på kapitalinkomst.

E5. Kapitalvinst på eget hem och bostadsrätt

Beskattning av värdeökning på eget hem eller bostadsrätt sker först vid realisationstillfället. Dessutom ges möjlighet till ytterligare uppskov under vissa förutsättningar även då vinsten reali-

serats. Räntan på denna skattekredit är en avvikelse. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

E6. Nedsatt avkastningsskatt på pensionsmedel

Avkastningen på medel reserverade för pensionsändamål beskattas lägre än normen för kapitalinkomster. Skatten tas ut på en schablonberäknad avkastning och skattesatsen är nedsatt till 15 procent. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

E7. Begränsningsregel småhus

Fr.o.m. 2001 ska fastighetsskatteuttaget i princip begränsas till högst 5 procent av hushållets beskattningsbara inkomst. Denna begränsning utgör en skatteavvikelse.

E8. Kapitalvinst på aktier

Beskattning av värdeökning på aktier sker först vid realisationstillfället. Räntan på denna skattekredit är en skatteavvikelse.

E9. Nedsatt avkastningsskatt på K-försäkringar

Avkastningen på K-försäkringskapital beskattas lägre än normen för kapitalinkomster. Inkomstskatt (30 procent) tas endast ut på 9/10 av en schablonberäknad avkastning. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

E10. Schablonmässigt underlag för avkastningsskatt

Skatteunderlaget utgörs av kapitalunderlaget – värdet av den skattskyldiges tillgångar med avdrag för finansiella skulder vid beskattningsårets ingång – multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan året före beskattningsåret. Om den faktiska avkastningen på försäkringskapital överstiger/understiger den schablonmässigt framräknade avkastningen uppstår en förmån/sanktion.

E11. Begränsningsregel förmögenhetsskatt

Fr.o.m. 2004 års taxering skall den som tillgodoräknats skattereduktion för fastighetsskatt (skatteavvikelse E7) och som betalar förmögenhetsskatt för sin permanentbostad kunna tillgodoräknas skattereduktion även för förmögenhetsskatten. Denna skattereduktion utgör en skatteavvikelse. Avvikelsen avser förmögenhetsskatt.

E12. Begränsningslagen

Statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt begränsas. Förmögenhetsskatten får dock inte sättas ner till ett lägre belopp än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet. Avvikelsen avser förmögenhetsskatt, statlig skatt på kapitalinkomst och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomst.

E13. Framskjuten beskattning vid andelsbyte

Reglerna om framskjuten beskattning vid andelsbyten tillämpas när fysiska personer gör andelsbyten. Reglerna innebär att det inte fastställs någon kapitalvinst vid bytet av andelarna utan beskattning sker när de mottagna andelarna avyttras. Skatteavvikelsen utgörs av räntan på den kredit som den framskjutna beskattningen innebär.

F. Kostnader i kapital

F1. Konsumtionskrediter

Enligt gällande regelsystem är samtliga ränteutgifter avdragsgilla. Enligt normen skall endast ränteutgifter för lån till investeringar inklusive bostadsinvesteringar vara avdragsgilla, vilket innebär att ränteutgifter för lån till konsumtion är en skatteavvikelse. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

F2. Kapitalförluster på marknadsnoterade aktier m.m.

Förluster vid avyttring av marknadsnoterade aktier m.m. får dras av från kapitalvinst på marknadsnoterad sådan tillgång utan den begränsning

som i andra fall gäller avdrag för kapitalförluster. En motsvarande kvittningsrätt gäller för vinster och förluster på icke marknadsnoterade aktier o.dyl. Kapitalförluster på onoterade aktier får kvittas mot vinster på marknadsnoterade aktier. Fr.o.m. inkomståret 2000 får även förluster på marknadsnoterade aktier m.m. kvittas mot vinster på onoterade aktier. Avdragsbegränsningen för fysiska personer är i övrigt 70 procent av den faktiska kapitalförlusten. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

F3. Marknadsnoterade fordringar

Kapitalvinst och kapitalförlust behandlas i skattehänseende som ränteutgift respektive ränteutgift. Detta innebär att de är kvittningsbara mot varandra till 100 procent. Dessa regler tillämpas inte på icke marknadsnoterade fordringar. Skatteavvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

G. Skattereduktioner, kreditering på skattekonto m.m.

G1. Skattereduktion för anslutning till bredband

Skattereduktion utgår för anslutning till bredband som tas i bruk under perioden 1 januari 2001 till 31 december 2005.

G2. Skattereduktion för avgiften till arbetslöshetskassa

Fr.o.m. inkomståret 2002 ersätts avdrag för avgiften till arbetslöshetskassa med en skattereduktion. Skattereduktionen uppgår till 40 procent av avgiften till arbetslöshetskassan under året. Reduktionen utgör en skatteavvikelse.

G3. Skattereduktion för fackföreningsavgiften

Skattereduktionen för fackföreningsavgift är 25 procent av den medlemsavgift som betalats till en svensk eller utländsk arbetstagarorganisation under inkomståret. Skattereduktion görs endast om den sammanlagda medlemsavgiften

till en eller flera arbetstagarorganisationer uppgått till minst 400 kronor under inkomståret. Reduktionen är en skatteavvikelse avseende inkomstskatt.

G4. Skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus

Skattereduktion medges med ett belopp som motsvarar en viss andel av den utgift som en fastighetsägare har vid installation av energieffektiva fönster i ett befintligt eller nyproducerat småhus eller ett biobränsleeldat uppvärmningssystem i ett nyproducerat småhus. Skattereduktion kan ges till fysiska personer. Vid installation av energieffektiva fönster kan reduktion även ges till privatbostadsföretag som äger småhus. Åtgärden är tidsbegränsad och gäller för installationer som påbörjas tidigast den 1 januari 2004 och avslutas senast den 31 december 2006.

G5–7. Anställningsstöd och skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare (OSA)

Stöden utgår genom en kreditering av skattekonto. Krediteringen utgör en skatteavvikelse. Syftet med stöden är att underlätta för målgruppen att få ett jobb som stärker deras ställning på arbetsmarknaden och som i slutändan leder till en reguljär osubventionerad anställning. Tiden för när stöd kan lämnas och krediteringens storlek beror bland annat på hur länge den anställde har varit inskriven på arbetsförmedlingen eller varit sjukskriven, samt på arbetshandikapp.

Anställningsstöd vid anställning av långtidsarbetslösa (G5)

Målgruppen är arbetslösa med långa inskrivningstider på arbetsförmedlingen och stimulansen ges i form av allmänt, förstärkt och särskilt anställningsstöd. Fr.o.m. 2004 höjs dag ersättningen från 750 kronor till 1 000 kronor.

Anställningsstöd vid anställning av långtidssjukskrivna (G6)

Målgruppen är sjukskrivna anställda som inte kan återgå till nuvarande arbetsgivare och där

rehabiliteringsansvaret har övergått till Försäkringskassan.

Offentligt skyddat arbete (OSA) (G7)

Målgruppen för stödet är främst arbetslösa med socialmedicinskt handikapp. Stödet omvandlades 2003 från ett bidrag till en skattekreditering. Villkoren är för övrigt oförändrade.

G8. Sjöfartsstöd

Sjöfartsstöd ges till last- och passagerarfartyg i internationell trafik. Stödet ges genom att arbetsgivarens skattekonto krediteras ett belopp motsvarande skatteavdrag och arbetsgivaravgifter på sjöinkomst. Krediteringen utgör en skatteavvikelse.

G9. Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting

Ett tillfälligt sysselsättningsstöd utgår sedan 2002 till kommuner och landsting. Stödet består av två delar – ett generellt stöd och ett nyanställningsstöd. Det generella stödet uppgår till ca 1 procent av underlaget. Nyanställningsstödet uppgår till 32,82 procent av den beräknade lönekostnadsökningen mellan två år till följd av nyanställningar. Stödet tillgodoförs kommunerna och landstingen genom en kreditering på deras skattekonton. 2005 upphör nyanställningsstödet och det tidigare beslutade generella stödet ersätts av en permanent höjning av det generella statsbidraget till kommuner och landsting. Samtidigt aviseras i denna proposition ett nytt sysselsättningsstöd på intäktssidan för 2005. Det ska uppgå till 0,5 procent av lönekostnadsunderlaget.

G10. Investeringsstimulans till hyres- och studentbostäder

Investeringsstimulans utgår vid byggande av mindre hyres- och studentbostäder. Beloppsmässigt motsvarar den en sänkning av mervärdesskattesatsen från 25 till 6 procent vid inköp av varor och tjänster som avser den stödberättigade delen av bygg- eller ombyggnadsprojekt. Beloppet krediteras fastighetsägarens skattekonto i efterhand. Stimulansen

innefattar projekt som har påbörjats eller kommer att påbörjas under perioden den 1 januari 2003 t.o.m. den 31 december 2006.

G11. ROT-avdrag

Ett tillfälligt ROT-avdrag i form av en skattereduktion för utgifter för byggnadsarbeten aviseras i denna proposition. Åtgärden är tidsbegränsad och gäller för byggnadsarbeten som utförs under perioden den 15 april 2004 t.o.m. den 30 juni 2005. Skattereduktion medges med en viss del av löneandelen av utgifter för reparation, underhåll och om- och tillbyggnad för ägare till bostadshus eller innehavare av privatbostadsrätt. Skatteavvikelsen avser skatt på arbetsinkomst och skatt på näringsverksamhet.

G12. Skattestimulans för källsortering

En särskild skattestimulans för investeringar i källsorteringslokaler i flerbostadshus aviseras i denna proposition. Åtgärden är tidsbegränsad och gäller för investeringar som utförs under perioden den 1 januari 2005 t.o.m. den 30 juni 2006. Skatteavvikelsen avser skatt på näringsverksamhet.

G13. Skattestimulans för miljöinvesteringar i offentliga lokaler

En särskild skattestimulans för miljöinvesteringar i offentliga lokaler aviseras i denna proposition. Åtgärden är tidsbegränsad och gäller för investeringar som utförs under perioden den 1 januari 2005 t.o.m. den 30 juni 2006. Stimulansen skall riktas till vissa specificerade energibesparande åtgärder och konvertering till förnyelsebar energi i offentligt ägda lokaler.

H. Skattskyldighet**H1-6. Akademier m.m., företagareföreningar m.m., erkända arbetslöshetskassor m.m., ideella föreningar, kyrkor, samt ägare av fastigheter nämnda i 3 kap 2-4 §§ fastighetstaxeringslagen**

Endast skatteplikt för inkomst av fastighet och vissa rörelseinkomster.

I. Socialavgifter**I1. Nedsättning med viss inriktning på mindre företag**

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter får en arbetsgivare göra ett avdrag med 5 procent av lönesumman upp till 852 000 kronor. För enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag gäller motsvarande avdrag för egenavgifter.

I2. Regional nedsättning

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter får arbetsgivare med fast driftsställe i stödområde A göra ett avdrag med 10 procent av lönesumman upp till 852 000 kronor. Nedsättningen är en utvidgning av den generella nedsättningen av socialavgifterna på 5 procent. Nedsättningen gäller inte kommuner, landsting, statliga myndigheter, statliga affärsdrivande verk eller registrerade trossamfund.

J. Särskild löneskatt**J1. Utländska artister**

Vid uppdrag i Sverige betalar utländska artister en speciell artistskatt. Däremot behöver varken sociala avgifter eller särskild löneskatt erläggas. Eftersom inkomsten inte är förmånsgrundande avser skatteavvikelsen särskild löneskatt.

J2. Ersättning skiljemannauppdrag

Ersättningen ingår inte i underlaget för socialavgifter om parterna är av utländsk nationalitet. Skatteavvikelsen avser särskild löneskatt.

J3. Ersättning till idrottsutövare

Ersättning som inte överstiger ett halvt basbelopp är undantagen från socialavgifter. Eftersom ersättningen inte är förmånsgrundande utgörs avvikelsen av särskild löneskatt.

K. Mervärdesskatt

Undantag från skatteplikt (avdragsrätt föreligger ej)

K1. Försäljning av tomtmark och byggnader

Vid försäljning av en- och flerbostadshus är ca 15 procent av värdet undantaget från mervärdesskatt. Undantaget gäller i huvudsak tomtmark, bygggranta och vinst som enligt normen borde beskattas.

K2. Försäljning av konstverk (< 300 000 kr/år)

Undantaget omfattar enbart upphovsmannen och hans dödsbos försäljning. Om konstnären eller dödsboet säljer för över 300 000 kronor per år, eller själva begär att bli beskattade, så sker beskattning med skattesatsen 12 procent.

K3. Lotterier

Enligt EG-regler får det inte tas ut någon mervärdesskatt på lotterier. All beskattning sker endast i form av punktskatt.

Skattesats 0, 6 eller 12 procent (avdragsrätt föreligger)

K4. Läkemedel

För läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljs till sjukhus gäller kvalificerat undantag från mervärdesskatt. Däremot utgår mervärdesskatt vid försäljning av icke receptbelagda läkemedel.

K5. Internationell personbefordran

Transport till eller från utlandet räknas som export. Detta innebär att en resa från ort i Sverige till en ort i utlandet i sin helhet är frikallad från

skatteplikt. Skattebefrielsen gäller både luft-, vatten- och landtransporter. Beloppen i tabellen avser inrikes del av utrikes buss- och tågtransporter.

K6–13. Personbefordran, allmänna nyhetstidningar, böcker, tidskrifter m.m., biografställningar, vissa entréavgiftsbelagda kulturevenemang, kommersiell idrott, upphovsrätter, samt entré djurparker

Skattesatsen för dessa grupper är 6 procent. För böcker och tidskrifter gäller detta från 1 januari 2002.

K14–K16. Livsmedel, rumsuthyrning, transport i skidliftar

Skattesatsen för dessa grupper är nedsatt till 12 procent. Som livsmedel räknas inte vatten från vattenverk, spritdrycker, vin och starköl samt tobaksvaror.

Undantag från skattskyldighet

K17. Omsättning i ideella föreningar

Omsättning av vara eller tjänst i en ideell verksamhet räknas inte som yrkesmässig verksamhet om föreningen är befriad från inkomstskatt för omsättningen ifråga.

Redovisningsperiod

K18. Tidpunkt för inbetalning i byggnads- och annan entreprenadverksamhet

Redovisningsskyldigheten inträder två månader efter det att fastigheten tagits i bruk. Skatteavvikelsen avser räntan på skattekrediten.

Avdrag för ingående skatt

K19. Ingående skatt på jordbruksarrende

Avdragsrätten omfattar hela den ingående skatten på jordbruksarrende, även om värdet av bostad ingår i arrendet.

L. Punktskatter

Energiskatt

L1. Energiskatt på dieselbränsle i motordrivna fordon

Skattesatsen för dieselolja i miljöklass 1 jämförs med skattesatsen för bensin i miljöklass 1, vilken utgör normen på hela transportområdet. I praktiken utgörs nästan all bensin- och dieseloljeanvändning av miljöklass 1. År 2004 är skattesatsen för bensin i den främsta miljöklassen 30 öre/kWh medan dieselolja i den främsta miljöklassen beskattas med 7 öre/kWh.

L2. Energiskattebefrielse för elförbrukning vid bandrift

Befrielsen gäller elförbrukning för järnväg och tunnelbana. Skatteavvikelsen uppgår till 30 öre/kWh.

L3. Energiskattebefrielse för bränsleförbrukning vid bandrift

Befrielsen gäller bränsleförbrukning i diesel-drivna järnvägsfordon. Skatteavvikelsen uppgår till 30 öre/kWh.

L4. Energiskattebefrielse på bränsle för inrikes sjöfart

Skatteavvikelsen uppgår till 30 öre/kWh.

L5. Energiskattebefrielse på bränsle för inrikes luftfart

Bränsle som används som flygbränsle beskattas inte. Detta gäller både privat och yrkesmässig förbrukning. Skatteavvikelsen uppgår till 30 öre/kWh.

L6. Elförbrukning i vissa kommuner

Normen för skatt på el utgörs av den skattesats som merparten av de svenska hushållen betalar. Den uppgår till 24,1 öre/kWh 2004. I Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt kommunerna Sollefteå, Ånge,

Örnsköldsvik, Malung, Mora, Orsa, Älvdalen, Ljusdal och Torsby är dock skattesatsen nedsatt till 18,1 öre/kWh. Skatteavvikelsen uppgår till 6 öre/kWh.

L7. Skatt på el som används för gas-, värme-, vatten- och elförsörjning

Skattesatsen för denna förbrukning är med vissa undantag nedsatt till 21,5 öre/kWh i de län och kommuner som inte omfattas av den regionala nedsättningen på elförbrukning till 18,1 öre/kWh. Undantagen gäller el som förbrukas i elpannor (>2MW) under perioden 1 november till 31 mars. I ovannämnda län och kommuner är nedsättningen begränsad till 20,5 öre/kWh för sådan förbrukning. I övriga delar av landet gäller i stället normalskattesatsen på 24,1 öre/kWh för sådan förbrukning. Normen är som ovan, dvs. 24,1 öre/kWh.

L8. Differentierat skatteuttag på fossila bränslen för uppvärmning

Skatteavvikelserna beräknas som skillnaden mellan skattesatserna på de olika energislagen och normalskattesatsen på elektrisk kraft. År 2004 uppgår skatteavvikelserna för gasol till 23,0 öre/kWh, för naturgas 21,7 öre/kWh, för kol 20,0 öre/kWh, för tung eldningsolja 17,2 öre/kWh samt för villaolja 16,8 öre/kWh.

L9. Energiskattebefrielse för biobränslen, torv m.m.

Ingen skatt utgår på biobränslen, torv m.m. som används för uppvärmning, vilket innebär en avvikelse på 24,1 öre/kWh 2004. Energiskatt utgår dock på råttolja med en skattesats som motsvarar energi- och koldioxidskatten på eldningsolja.

L10. Avdrag för energiskatt på bränsle i kraftvärmeverk

För bränsle som förbrukas vid samtidig produktion av värme och el i kraftvärmeverk medges avdrag för hela energiskatten på den del av bränslet som motsvarar värmeproduktionen.

L11. Avdrag för energiskatt på egenproducerad el i kraftvärmeverk

För el som har framställts i en kraftvärmeanläggning och förbrukats för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i den egna verksamheten har tidigare medgetts fullt avdrag för energiskatten på el. Avdraget upphör fr.o.m. 2004.

L12. Återbetalning av energiskatt för fjärrvärmelieferanser till industrin

Fjärrvärme som levereras till industrin medges fullt avdrag för energiskatten på bränsle och el. Normen utgörs av full skattesats.

L13. Bränsleförbrukning inom industrin

Industrisektorn är energiskattebefriad för användning av fossila bränslen i tillverkningsprocesser. Normen utgörs av full skattesats på dessa bränslen.

L14. Bränsleförbrukning inom växthus- och jordbruksnäringen

Växthus- och jordbruksnäringen är skattebefriad från energiskatt för användning av fossila bränslen till uppvärmning. Normen utgörs av full skattesats på dessa bränslen.

L15. Elförbrukning inom industrin

Industrisektorn är skattebefriad för användning av elkraft. Fr.o.m. den 1 juli 2004 beskattas dock elanvändningen med 0,5 öre/kWh. Normen utgörs av normalskattesatsen på el.

L16. Elförbrukning inom växthus- och jordbruksnäringen

Växthus- och jordbruksnäringen är skattebefriad för all elanvändning. Fr.o.m. den 1 juli 2004 beskattas dock elanvändningen med 0,5 öre/kWh. Normen utgörs av normalskattesatsen på el.

L17. Miljöbonus för el producerad i vindkraftverk

För 2004 får ett skatteavdrag motsvarande 12 öre/kWh göras för el från landbaserad vindkraftsel. För el från havsbaserad vindkraft medges ett avdrag på 17 öre/kWh. Avdraget upphör när elproduktionen uppnått 20 000 timmar beräknad som drift med full last.

L18. Nedsatt elskatt vid avtal om energieffektivisering inom industrin

För energiintensiva företag, som ingår avtal om energieffektivisering aviseras i denna proposition en skattenedsättning med 0,5 öre/kWh för energiskatten på el. Nedsättningen skall träda i kraft fr.o.m. den 1 juli 2004.

*Koldioxidskatt***L19. Generell nedsättning av koldioxidskatt för industrin**

För industrisektorn medges en nedsättning på 79 procent av koldioxidskattesatsen för all användning av fossila bränslen. Normen utgörs av full skattesats på dessa bränslen.

L20. Särskild nedsättning av koldioxidskatt för industrin

För energiintensiva industriföretag medges nedsättning utöver den generella nedsättningen om koldioxidskatten överstiger 0,8 procent av det enskilda företagens omsättning. För det överskjutande beloppet sätts skatten ned till 24 procent. Företag inom cement-, kalk-, glas- och stenindustri är dock befriade från den del av koldioxidskatten som överstiger 1,2 procent av omsättningen. EU:s minimiskatter måste dock alltid respekteras.

L21. Generell nedsättning av koldioxidskatt för växthus- och jordbruksnäringen

För bränslen som används inom växthus- och jordbruksnäringen medges en nedsättning på 79 procent av koldioxidskattesatsen för all användning av fossila bränslen. För 2003 medgavs

nedsättning med 75 procent. Normen utgörs av full skattesats på dessa bränslen.

L22. Återbetalning av koldioxidskatt för fjärrvärmelieferanser till industrin

Fjärrvärme som levereras till industrin medges ett avdrag på 79 procent av koldioxidskatten på bränsle. För 2003 medgavs nedsättning med 75 procent. Normen utgörs av full skattesats.

L23. Koldioxidskattebefrielse för banddrift

Befrielsen gäller bränsleförbrukning i diesel-drivna järnvägsfordon.

L24. Koldioxidskattebefrielse för elproduktion

För bränsle som åtgår vid elproduktion utgår ingen koldioxidskatt. Normen utgörs av full skattesats.

L25. Koldioxidskattebefrielse för inrikes luftfart

Skatt tas ej ut för flygbränsle. Detta gäller både privat och yrkesmässig förbrukning.

L26. Koldioxidskattebefrielse för inrikes sjöfart

Skatt tas ej ut på bränslen för inrikes sjöfart.

L27. Nedsättning av koldioxidskatt på bränsle i kraftvärmeverk

För bränsle som förbrukas vid samtidig produktion av värme och el i kraftvärmeverk får avdrag göras för 79 procent av koldioxidskatten på den del av bränslet som motsvarar värmeproduktionen. För 2003 medgavs nedsättning med 75 procent. Nedsättningen gäller fr.o.m. 2004.

L28. Koldioxidskattebefrielse för torv

Torv är ett fossilt bränsle, som är befriat från koldioxidskatt.

M. Skattesanktioner*Kostnader i kapital***M1. Ränteutgifter – 21 procents reduktion**

Enligt normen skall samtliga ränteutgifter vara avdragsgilla om lånet avser investeringar. Dock finns en begränsning i lagstiftningen som innebär att avdragseffekten är 21 procent i de fall nettoränteutgiften (kapitalinkomster frändrag-na) överstiger 100 000 kronor.

M2. Begränsning av skattereduktion

I reglerna om skattereduktion för underskott av kapital finns en regel som begränsar reduktionen till summa andra skatter. Skatterestitution medges inte. Avvikelsen avser skatt på kapitalinkomst.

M3. Ränteutgifter för bostadsrättsföreningar

Avdragsrätten för räntor är begränsad och får ett givet år ej överstiga den intäkt på 3 procent av taxeringsvärdet som föreningen skall ta upp till beskattning. Uppkommer underskott får detta rullas framåt i tiden. Finns ett sådant underskott kvar när fastigheten avyttras får detta kvittas mot en eventuell kapitalvinst.

M4–6. Fastighetsskatt på konventionellt beskattade hyreshus och småhus, lokaler, industri- och elproduktionsenheter

Skatten på dessa fastigheter är en objektskatt som enbart träffar fastighetskapital. Eftersom intäkterna beskattas som inkomst av näringsverksamhet utgör fastighetsskatten (som är avdragsgill mot intäkterna), till den del den inte reducerar inkomstskatten, en skatteavvikelse.

M7. Avkastning på bostadsrättsfastighet

Direktavkastningen från privatbostadsföretags (äkte bostadsrättsföreningar) fastigheter beskattas inte konventionellt, utan genom en särskild schablonmetod. Enligt gällande regler skall föreningen årligen ta upp en intäkt om 3 procent av fastighetens taxeringsvärde till beskattning. Därutöver utgår fastighetsskatt på 0,5 procent av

taxeringsvärdet (eller, om det är lägre, det underlag som beräknats med hjälp av den s.k. dämpningsregeln) för fastigheter som är taxerade som hyreshus och 1,0 procent för småhusfastigheter. Direktavkastningen förutsätts motsvara det sammanlagda marknadsvärdet av bostadsrätterna multiplicerat med den reala statslåneräntan. Skatteavvikelsen utgörs av skillnaden mellan kapitalskatten (30 procent) på fastighetens reala direktavkastning och den skatt som betalas enligt gällande regler.

*Punktskatter***M8. Särskild skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer**

För el som produceras i kärnkraftverk tas en skatt ut på den tillståndsgivna termiska effekten med 5 514 kronor per MW och månad. Skatten kan likställas med en extra skatt som lagts på vissa företag och är därför att betrakta som en skattesanktion.

6.2 Icke saldpåverkande skatteavvikelser**N. Skattefria transfereringar****N1. Näringsbidrag och EU-bidrag**

Med näringsstöd avses stöd som lämnas av stat eller kommun. Beroende på hur stödet hanteras i näringsverksamheten blir effekten olika. Om bidraget används för finansiering av en icke avdragsgill utgift är bidraget i sin helhet att betrakta som en avvikelse. Om bidraget däremot används för finansiering av en tillgång som enligt allmänna regler får skrivas av med årliga värde-minskningsavdrag är avvikelsen enbart en skatte-kredit. Bidraget fungerar i dessa fall såsom en direktavskrivning. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

N2. Avgångsvederlag till jordbrukare

I vissa fall är avgångsvederlag till jordbrukare inte skattepliktigt. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

N3. Bidrag från Sveriges författarfond och konstnärsnämnd

Ersättningen finansieras med statliga medel och är pensionsgrundande. Eftersom ersättningen är pensionsgrundande bör den betraktas som ersättning för utfört arbete. Fr.o.m. inkomståret 1999 beläggs ersättningarna med statlig ålderspensionsavgift. Avvikelsen utgörs av särskild löneskatt med avdrag för den delen av pensionsavgiften som ej grundar förmån.

N4. Flyttningsbidrag

Flyttningsbidrag, som utgår p.g.a. att den anställde flyttar till ny bostadsort, är i allmänhet skattefri, utom till den del ersättningen väsentligt överstiger belopp som gäller för befattningshavare i offentlig tjänst. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

N5. Värnpliktigas förmåner

Värnpliktigas förmåner i form av naturaförmåner, dagersättning, befattningspremie, avgångsvederlag, utbildningspremie, familjebidrag m.m. är skattefri inkomst. Näringsbidrag utgör dock skattepliktig inkomst. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

N6. Socialbidrag och annan hjälp enligt socialtjänstlagen

Socialbidrag, begravningshjälp samt underhåll som lämnats till intagen på kriminalvårdsanstalt eller patient på sjukhus är ej skattepliktiga, varför inkomstskatt ej utgår. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

N7. Barnbidrag m.m.

Barnbidrag och förlängt barnbidrag samt barnpension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen efter avliden förälder ej överstiger 0,4 basbelopp är ej skattepliktiga. Skattefriheten för barnpension är begränsad till den garantinivå som gäller för bidragsförskott. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

N8. Handikappersättning m.m.

Handikappersättning, sådan del av vårdbidrag som utgör ersättning för merkostnader, merutgifter för resor, särskilt pensionstillägg för långvarig vård av sjukt barn samt hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel är skattefria. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

N9–N17. Bidrag till adoption, engångsbidrag i samband med arbetsplacering av flyktingar, bostadstillägg till pensionärer (BTP), bostadsbidrag, underhållsstöd, studiestöd, skattefria pensioner, äldreförsörjningsstöd samt övriga skattefria transfereringar

Bidragen och stöden är skattefria. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt.

Appendix

Nedan redovisas en förteckning över samtliga utgifts- och politikområden (UO respektive PO) för år 2004.

Utgiftsområden

U01	Rikets styre
U02	Samhällsekonomi och finansförvaltning
U03	Skatt, tull och exekution
U04	Rättsväsendet
U05	Internationell samverkan
U06	Försvar samt beredskap mot sårbarhet
U07	Internationellt bistånd
U08	Invandrare och flyktingar
U09	Hälsovård, sjukvård och social omsorg
U010	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp
U011	Ekonomisk trygghet vid ålderdom
U012	Ekonomisk trygghet för familjer och barn
U013	Arbetsmarknad
U014	Arbetsliv
U015	Studiestöd
U016	Utbildning och universitetsforskning
U017	Kultur, medier, trossamfund och fritid
U018	Samhällsplanering, Bostadsförsörjning och byggande
U019	Regional politik
U020	Allmän miljö- och naturvård
U021	Energi
U022	Kommunikationer
U023	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar
U024	Näringspolitik
U025	Allmänna bidrag till kommuner
U026	Statsskuldräntor mm.
U027	Avgiften för Europeiska gemenskapen

Politikområden

P01	Effektiv statsförvaltning
P02	Finansiella system och tillsyn
P03	Skatt, tull och exekution
P04	Rättsväsendet
P05	Utrikes- och säkerhetspolitik
P06	Totalförsvar
P07	Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar
P08	Internationellt utvecklingsarbete
P09	Samarbete med Central- och Östeuropa

P010	Integrationspolitik
P011	Storstadspolitik
P012	Migrationspolitik
P013	Hälso- och sjukvårdspolitik
P014	Folkhälsa
P015	Barnpolitik
P016	Handikappolitik
P017	Äldrepolitik
P018	Socialtjänstpolitik
P019	Ersättning vid arbetsoförmåga
P020	Ekonomisk äldrepolitik
P021	Ekonomisk familjepolitik
P022	Arbetsmarknadspolitik
P023	Arbetslivspolitik
P024	Jämställdhetspolitik
P025	Utbildningspolitik
P026	Forskningspolitik
P027	Mediepolitik
P028	Kulturpolitik
P029	Ungdomspolitik
P030	Folkrörelsepolitik
P031	Bostadspolitik
P032	Regional samhällsorganisation
P033	Regional utvecklingspolitik
P034	Miljöpolitik
P035	Energipolitik
P036	Transportpolitik
P037	IT, elektronisk kommunikation och post
P038	Näringspolitik
P039	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande
P040	Konsumentpolitik
P041	Skogspolitik
P042	Djurpolitik
P043	Livsmedelspolitik
P044	Landsbygdspolitik
P045	Samepolitik
P046	Demokrati
P047	Minoritetspolitik
P048	Allmänna bidrag till kommuner